

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Rahandusminister
määrus
terviktekst
09.06.2024
Hetkel kehtiv
RT I, 06.06.2024, 4

Avaliku sektori kultuuriväärtusega hoonete energiatõhususe tõstmiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord

Vastu võetud 20.12.2023 nr 47
[RT I, 23.12.2023, 30](#)
jõustumine 26.12.2023

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
16.04.2024	RT I, 25.04.2024, 1	28.04.2024, rakendatakse 2024. aasta 1. jaanuarist
04.06.2024	RT I, 06.06.2024, 2	09.06.2024

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja toetuse andmise eesmärk

(1) Määrusega kehtestatakse „Riigi eelarvestrateegia 2023–2026” kohase meetme „Avaliku sektori hoonete energiatõhusus” rakendamiseks aastatel 2021–2030 lubatud heitkoguste ühikute enampakkumisel saadavast tulust avaliku sektori kultuuriväärtusega hoonete energiatõhususe tõstmiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord.

(2) Toetuse andmise eesmärk on ehitismälestise või ajaloomälestisena kaitse all olevasse või muinsuskaitsealal asuvasse avaliku sektori hoonesse (edaspidi *kultuuriväärtusega hoone*) tehtavate investeeringute kaudu energiatõhususe parandamine, kasvuhoonegaaside heite vähendamine, hoonesse tarnitud energia vähendamine, hoonete sisekliima nõuetega vastavusse viimine ja taastuenergia kasutuse edendamine.

(3) Kui määruse alusel antav toetus on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antav riigiabi komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes” (2012/21/EL) artikli 2 lõike 1 punkti a mõistes, kohaldatakse abi andmisel nimetatud otsuses sätestatud.

(4) Kui määruse alusel antav toetus on vähese tähtsusega abi, kohaldatakse Euroopa Komisjoni määruses (EL) 2023/2832 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2832, 15.12.2023) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.
[\[RT I, 25.04.2024, 1- jõust. 28.04.2024, rakendatakse 2024. aasta 1. jaanuarist\]](#)

§ 2. Meetme rakendaja

(1) Meetme rakendamise koordineerimise eest vastutab Rahandusministeerium.

(2) Toetuse taotlusi menetleb, toetatavatele projektidele teeb väljamakseid ja projektide üle teostab järelevalvet Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *RTK*).

2. peatükk Toetuse andmise alused

§ 3. Toetatavad tegevused

(1) Meetme raames toetatakse kultuuriväärtusega hoones tehtavaid energiat ja kasvuhoonegaaside heidet vähendavaid ning energiasäästu suurendavaid ja taastuenergia kasutust edendavaid rekonstrueerimistöid (edaspidi *energiatõhususe tööd*).

(2) Energiatõhususe tööde raames rekonstrueeritavale kultuuriväärtusega hoonele esitatavad nõuded on järgmised:

1) hoonel esinevad väärtuslikud detailid, tarandid või viimistlus, mis takistavad hoone energiatõhususe parandamisel rakendada tavapäraseid meetmeid;

2) hoone või selle kasutusega ületava hoonestusõiguse omanik on kohaliku omavalitsuse üksus, temast sõltuv üksus kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 2 punkti 9 tähenduses, kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olev üksus, avalik-õiguslik juriidiline isik, riigi ametiasutus või hallatav asutus, riigi äriühing või riigi asutatud sihtasutus;

3) hoone vähemalt 50 protsenti kõetavat pinda kasutab kohaliku omavalitsuse üksus, avalik-õiguslik juriidiline isik, riigi ametiasutus või hallatav asutus, riigi asutatud sihtasutus või kohaliku omavalitsuse asutatud sihtasutus vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates; kui hoonet kasutab mitu eelnimetatud isikut, siis nende kasutatavad pinnad summeeritakse.

(3) Energiatõhususe tööde tegemisel tuleb rakendada ehitusseadustiku § 66 lõike 6 alusel kehtestatud määruses sätestatud energiamärgise vormi osaks olevaid energiasäästumeetmeid. Energiatõhususe tööde tulemusel peab kogu hoone olemasolevale olukorrale vastav energiatõhususarv tüüpilisel kasutusel paranema vähemalt 20 protsenti.

(4) Hoones, mida kasutavad § 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud kasutajad tervikuna, on kulud abikõlblikud kogu hoone kõetava pinna ulatuses. Hoones, mida § 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud kasutajad kasutavad osaliselt, on kulud abikõlblikud vastavale kõetavale pinnale vastavas ulatuses.

(5) Hoones, hoone osas või sellele vastavas osas, mida taotluse esitamise ajal § 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud kasutajad ei kasuta, energiatõhususe töid ei toetata.

(6) Meetmest ei toetata projekte:

1) mille ainsaks eesmärgiks on taastuenergiaallikate kasutuselevõtt;

2) mille elluviimise tulemusel kasvuhoonegaaside heide suureneb;

3) mille elluviimise tulemusel rekonstrueeritud hoone kogu kõetavast pinnast planeeritakse kasutada või tegelikult kasutatakse viieaastase perioodi jooksul projekti lõppemisest arvates vähem kui 90 protsenti;

4) mille tulemusena ei ole rekonstrueeritud hoones tagatud hoone kasutusotstarvet arvestav nõuetele vastav sisekliima.

§ 4. Projekti elluviimise periood

(1) Projekti elluviimise periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik projekti tegevuse algusest selle lõppemiseni, mille kestel tekivad projekti teostamiseks vajalikud kulud ja esitatakse lõpparuanne.

(2) Projekti algus ei või olla varasem kui taotluse esitamise päev ja lõpp hilisem kui kolm aastat pärast taotluse esitamise tähtpäeva.

(3) Projekt loetakse lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist ja toetuse saajale viimase väljamakse tegemist.

(4) RTK võib erandkorras pikendada projekti elluviimise perioodi kuni 12 kuud üle lõikes 2 sätestatud tähtpäeva, kui projekti kestust on vaja pikendada toetuse saajast mitteoleneval põhjusel, sealhulgas ettenägematu kultuuriväärtusliku leiu või väärtusliku tarindiosa restaureerimisega lisandunud aja tõttu.

§ 5. Abikõlblikud kulud

(1) Toetust antakse üksnes nendeks taotleja tehtud abikõlblikeks kuludeks, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud §-s 1 nimetatud eesmärgi täitmiseks ning hoone energiaauditi energiasäästumeetmete loetelus nimetatud ja Muinsuskaitseametiga heaks kiidetud energiatõhususe tööde tegemiseks ning mis on tehtud projekti elluviimise perioodil.

(2) Projekti mitteabikõlblikud ja projekti elluviimiseks vajalikud, kuid toetusmahtu ületavad kulud katab toetuse saaja.

(3) Energiatõhususe tööde puhul on abikõlblikud järgmised kulud:

1) soojustamise kulu;

2) piirdetarindite õhupidavuse parandamisega seotud kulu;

3) avatäidete (uste, akende ja muu taolise) uuendamise ja õhupidavuse parandamise kulu;

- 4) küttesüsteemide, soojusvarustuse ja sooja tarbevee süsteemide uuendamise kulu;
- 5) ventilatsioonisüsteemide ehitamise ja uuendamise kulu;
- 6) jahutussüsteemide paigaldamise ja uuendamise kulu, kui see tuleneb vajadusest tagada nõuetele vastav sisekliima;
- 7) taastuenergia süsteemide, automaatika ja tarkade juhtimisseadmete, sealhulgas andurid ja andmehõivesüsteemid, mis võimaldavad hinnata projekti tulemusi, hankimise ja paigaldamisega seonduv kulu;
- 8) pääkesekaitse lahenduste kulu;
- 9) valgustuse uuendamise kulu;
- 10) hoone piirde-, kande- ja jäigastavate konstruktsioonide muutmise, asendamise ja taastamise kulu, kui see on vajalik energiatõhusust tagavate tehnosüsteemide paigaldamiseks, taastuenergia kasutuselevõtuks ning soojustuse või tuuletõkke paigaldamiseks;
- 11) punktides 1–10 nimetatud kuludega seotud töödega lahutamatu seotud või nende eelduseks olevate tööde kulud, sealhulgas kasutusotstarbele vastava sisekliima nõuete tagamisega seotud kulud, kui need sisalduvad hoone energiaauditi energiasäästumeetmete pakettis;
- 12) punktides 1–10 nimetatud kuludega seotud tööde tegemiseks vajaliku projekteerimise, ehitustöödega omanikujärelevalve ja energiasäästu eksperdi kaasamise kulud, tehnosüsteemide seadistamise kulud ning muinsuskaitsele järelevalve kulud ja tööde kavandamiseks vajalike uuringute läbiviimise kulud;
- 13) hoone toimimiseks vajalike kommunikatsioonidega liitumise kulud ning hoone kaugküttevõrguga ja -jahutusvõrguga liitumisega kaasneva töö kulu kinnistu piirides, kui liitumise vajadus tuleneb valitud energiatõhususe pakettist.

(4) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

- 1) kulu, mis on seotud kapitalirendi tüüpi liisingilepingu sõlmimise, intressi, kindlustuse ja muu taolisega;
- 2) kapitalirendi makse, kui asja omandiõigus ei lähe kapitalirendi tulemusel üle toetuse saajale;
- 3) amortisatsioonikulu;
- 4) kulu projekti tegevusele, mis on viimase kolme aasta jooksul riigi muudest tuludest, sealhulgas Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest saadud toetustest hüvitatud;
- 5) muud projektiga mitte seotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatud ja ebaolulised kulud;
- 6) käibemaks ulatuses, mida toetuse saajal on õigus tagasi saada;
- 7) riigilõiv;
- 8) projektijuhtimise ja õigusabi kulu;
- 9) hoone energiaauditi kulu.

§ 6. Taotlusvooru rahaline maht ja toetuse suurus

- (1) Toetuse maksimaalne suurus on 800 eurot abikõlbliku kōetava pinna ühe ruutmeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 400 000 eurot toetatava projekti kohta.
- (2) Projekti abikõlblikud kulud, mis ületavad toetuse suuruse, mitteabikõlblikud kulud ja projekti võimaliku kallinemise kulud kannab taotleja.
- (3) Toetuse taotleja poolne finantseering peab tagama projekti tulemusliku elluviimise ja projekti tulemuste edasise kasutuse finantsilise jätkusuutlikkuse.
- (4) Toetuse maksimaalne summa sätestatakse toetuse taotluse rahuldamise otsuses.
- (5) Taotlusvooru rahalise mahu ja RTK halduskulude mahu kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

3. peatükk

Toetuse taotlejale, taotlusele ja hoone energiaauditile esitatavad nõuded

§ 7. Toetuse taotlejale esitatavad nõuded

- (1) Toetuse taotlejaks (edaspidi *taotleja*) võib olla § 3 lõike 2 punktis 2 nimetatud isik.
- (2) Kohaliku omavalitsuse üksus või temast sõltuv üksus peab toetuse saamiseks kinni pidama kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-s 34¹ sätestatud nõuetest.
- (3) Kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus toetust taotleda, kui tal on kehtiv kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37² kohane arengukava.
- (4) Kui taotleja on varem saanud toetust, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peavad tagasimaksed, mille maksimise tähtpäev on saabunud, olema nõutud summas tehtud.

§ 8. Toetuse taotlusele esitatavad nõuded

(1) Taotlusele esitatavad nõuded on järgmised:

- 1) taotlusvormi kõik taotlejale kohaldatavad lahtrid peavad olema korrektselt täidetud ning taotlusest peab selguma projekti eesmärk ja seotus §-s 1 nimetatud eesmärgiga;
- 2) toetuse kasutamise tegevus-, rahastamis- ja ajakava peavad olema reaalselt teostatavad §-s 4 sätestatud perioodil;
- 3) taotluses nimetatud projekti eelarve peab olema põhjendatud ning seotud otseselt projekti eesmärkide ja tegevustega;
- 4) taotlusest peab selguma projekti kulude abikõlblikkus;
- 5) taotlusest peab selguma hoone köetava pinna ruutmeetrite arv, sealhulgas selle köetava pinna ruutmeetrite arv, mis on § 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud kasutajate kasutuses;
- 6) taotlus peab sisaldama informatsiooni projekti teostamise tulemusel saavutatava aastase summaarse energiasäästu, kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemise ja taastuenergia tootmise kohta.

(2) Taotleja peab taotlusele lisama järgmised kinnitused ja dokumendid:

- 1) kinnitus mitteabikõlblike kulude ja projekti võimaliku kallinemise katmise suutlikkuse kohta;
- 2) kinnitus finantsjuhtimise seaduse §-s 34¹ sätestatud nõuetest kinnipidamise kohta, kui taotleja on kohaliku omavalitsuse üksus või temast sõltuv üksus;
- 3) hoone energiaaudit või energiaauditi vahearuanne;
- 4) projekti elluviimise ja toetuse kasutamise tegevus-, rahastamis- ja ajakava;
- 5) kinnitus, et projektiga hõlmatud hoone ja hoonealune kinnistu kuuluvad taotlejale või on taotleja kasuks seatud hoonestusõigus, välja arvatud juhul, kui info on kättesaadav riiklikust registrist;
- 6) rekonstrueeritava hoone ja hoonealuse kinnistu kasutamiseks sõlmitud lepingute loetelu koos andmetega kasutaja ja lepingu tähtaja kohta;
- 7) kinnitus, et hoone köetavast pinnast kasutatakse vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates vähemalt 90 protsenti;
- 8) kinnitus, et projekti teostamiseks või projekti üksikuteks tegevusteks ei ole antud toetust muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu ega välisabi vahenditest taotluse esitamisele eelnenud kolme aasta jooksul.

(3) RTK-l on õigus nõuda täiendavaid dokumente taotluse nõuetele vastavuse hindamiseks.

§ 9. Hoone energiaauditile esitatavad nõuded

(1) Energiaaudit peab vastama lisas 1 sätestatud nõuetele.

(2) Taotleja võib esitada ka ainult ehitusseadustiku § 64 lõike 5 alusel kehtestatud määruuse, millega kehtestatakse elamu energiaauditile esitatavad nõuded, kohase energiaauditi vahearuanne, millele kohaldatakse käesolevas määruuses energiaauditile esitatavaid nõudeid, võttes arvesse hoone tegelikku kasutusotstarvet.

(3) Energiaauditi peab koostama energiaaudiitor, kellel on asjaomane kehtiv kutse. Täpsustatud nõuded energiaaudiitorile on sätestatud lisas 1.

(4) Energiaaudit peab sisaldama vähemalt järgmist:

- 1) hoone köetava pinna ruutmeetrite arv ehitisregistri andmetel;
- 2) hoone olemasolevale olukorrale vastav energiatõhususarv;
- 3) soovituslike energiatõhususe tööde loetelu koos maksumuse kalkulatsioonidega;
- 4) hoone energiatõhususe parendamise pakettide energiatõhususarvu määramine valideeritud dünaamilise simulatsiooni tarkvaraga (sealhulgas 3D-pildid) tüüpilisel kasutusel;
- 5) hoonesse tarnitud energia energiakasutuse muutumise kalkulatsioonid soovituslike energiatõhususe tööde täiemahulise tegemise korral, mille aluseks võetakse tegelikud ja tõendatud hoone viimase kolme kalendriaasta keskmised tarbimisandmed ning projektijärgse kalendriaasta prognoositavad keskmised tarbimisandmed;
- 6) projekti elluviimise tulemusel hoone energiatarbimise muutumisest tulenev kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemise prognoos.

(5) Energiaauditile peab olema lisatud Muinsuskaitseameti või muinsuskaitseaduse § 77 alusel haldusülesannet täitma volitatud kohaliku omavalitsuse üksuse kirjalik heakskiit energiatõhususe töödele, millele toetust taotletakse.

4. peatükk Taotluse menetlemine

§ 10. Taotluse esitamine

(1) Taotleja esindusõiguslik isik esitab taotluse ning taotlemisega seotud teabe ja dokumendid RTK-le elektroonilises taotluste esitamise keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*).

(2) Taotlusvooru koos taotluse esitamise tähtpäevaga kuulutab välja RTK. Informatsioon taotluse esitamise kohta avaldatakse vähemalt 90 kalendripäeva enne taotluste esitamise tähtpäeva RTK veebilehel.

(3) Taotlus esitatakse RTK-le hiljemalt taotluste esitamise tähtpäeval e-toetuse keskkonna kaudu.

(4) Taotlusvooru hilinenult esitatud taotlust menetlusse ei võeta.

§ 11. Taotluse menetlemine

Taotluse menetlemine koosneb järgmistest tegevustest:

- 1) taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine;
- 2) taotluse hindamine;
- 3) taotluse rahuldamine või rahuldamata jätmine.

§ 12. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontroll

(1) Taotleja peab vastama §-s 7 sätestatud nõuetele.

(2) Taotlus vastab nõuetele, kui:

- 1) taotlus on esitatud määruses sätestatud korras ja see vastab §-s 8 sätestatud nõuetele;
- 2) toetust taotletakse määruses nimetatud eesmärkide täitmiseks ja toetatavateks tegevusteks;
- 3) taotletud toetuse suurus rekonstrueeritava hoone abikõlbliku köetava pinna ühe ruutmeetri kohta ei ületa § 6 lõikes 1 sätestatud maksimaalset toetuse suurust;
- 4) taotluses sisalduva projekti tegevus lõpetatakse hiljemalt § 4 lõikes 2 sätestatud tähtajal;
- 5) taotluses käsitletud projekti eelarves on muu hulgas kavandatud vajalik taotleja finantseering ja on esitatud kinnitus nende vahendite olemasolu kohta.

(3) Taotlus ei vasta nõuetele, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 2) taotleja ei võimalda kontrollida taotluse vastavust nõuetele või teha paikvaatlust;
- 3) taotleja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud taotluses esinevaid puudusi;
- 4) taotlus ei vasta määruses sätestatud nõuetele;
- 5) taotlus on esitatud ajal, kui taotlusvoor ei ole avatud.

(4) Kui RTK avastab taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisel puudusi, teatab ta sellest viivitamata taotlejale ja määrab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja kuni kümme tööpäeva, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg.

(5) Taotluse või taotleja nõuetele mittevastavuse korral ja taotluses puuduste kõrvaldamata jätmise korral teeb RTK taotluse rahuldamata jätmise otsuse vastavalt § 16 lõikes 2 sätestatule.

(6) Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisel ning hindamisel võib kaasata täiendavalt eksperte.

§ 13. Taotluse hindamine

(1) RTK moodustab taotluste hindamiseks vähemalt kolmeliikmelise hindamiskomisjoni, mille koosseisu kaasatakse vähemalt üks Muinsuskaitseameti pädev ametnik. Komisjoni koosseisu ei või kuuluda taotluste menetlemisega otseselt seotud isik, kes kontrollib taotlusi või nõustab taotlejaid. Hindamiskomisjoni koosseis kooskõlastatakse eelnevalt Rahandusministeeriumiga ja avalikustatakse RTK veebilehel hiljemalt taotluste esitamise tähtpäeval.

(2) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste järjestamiseks hinnatakse neid lisas 2 esitatud hindamiskriteeriumide alusel. Hindamiskriteeriumide eest antavad punktid ümardatakse täpsusastmega kaks kohta pärast koma ja liidetakse kokku.

(3) Hindamise tulemusena reastatakse taotlused punktide kogusummade põhjal pingeritta, mille alusel teeb RTK taotluse rahuldamise otsuse. Kui taotlusvooru eelarve võimaldab rahuldada kõik vastavaks tunnistatud taotlused, siis nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi ei hinnata, pingerida ei moodustata ja rahuldatakse kõik vastavaks tunnistatud taotlused.

§ 14. Taotluse rahuldamine

(1) Taotluse menetlemise tähtaeg ei või olla pikem kui 90 kalendripäeva taotluse esitamise tähtpäevast alates. Selle aja jooksul tehakse taotlejale teatavaks taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus.

(2) RTK teeb taotluse rahuldamise otsused § 13 lõike 3 kohaselt koostatud pingerea alusel, arvestades lõikes 3 nimetatud piirangut, eelistades võrdsete punktide arvuga taotluste korral taotlust, millega kaasneb absoluutväärtuses suurem hoonesse tarnitud energia vähenemine rekonstrueeritava hoone abikõlbliku köetava pinna ühe ruutmeetri kohta.

(3) Kui taotleja on esitanud taotlused rohkem kui kahele ühes ja samas omavalitsuse üksuses asuvale projektile, võib taotluse rahuldamise otsuse teha neist kuni kahele taotlusele.

(4) Kui pärast lõigetes 2 ja 3 nimetatud alustel tehtud taotluste rahuldamise otsuseid tekib toetuse jääk, jätkatakse taotluste rahuldamise otsuste tegemist ilma lõikes 3 nimetatud piirangut arvestamata.

(5) Kui lõike 2 või 4 alusel rahastamisele kuuluva taotluse summa ületab raha jääki, on RTK-l õigus pidada taotlejaga, kelle taotlust on võimalik rahuldada vaid osaliselt, läbirääkimisi taotletava summa vähendamise üle.

(6) Ühele üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma koos varem antud vähese tähtsusega abiga ei tohi eelneva kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada komisjoni määruse (EL) 2023/2832 artikli 3 lõikes 2 sätestatud summat.

[RT I, 25.04.2024, 1- jõust. 28.04.2024, rakendatakse 2024. aasta 1. jaanuarist]

(7) Vähese tähtsusega abi puhul võetakse toetuse andmisel arvesse komisjoni määruse (EL) 2023/2832 artiklis 5 sätestatud abi kumuleerimisreegleid.

[RT I, 25.04.2024, 1- jõust. 28.04.2024, rakendatakse 2024. aasta 1. jaanuarist]

(8) Vähese tähtsusega abi suuruse arvutamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on komisjoni määruse (EL) 2023/2832 artikli 2 lõike 2 kohaselt omavahel seotud.

[RT I, 25.04.2024, 1- jõust. 28.04.2024, rakendatakse 2024. aasta 1. jaanuarist]

§ 15. Taotluse rahuldamise otsus

(1) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija ja otsuse tegemise kuupäev;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) projekti abikõlblik kogumaksumus ja toetuse maksimaalne summa;
- 5) projekti abikõlblikkuse periood;
- 6) viide otsuse vaidlustamise kohta, tähtaja ja korra kohta;
- 7) teave, kui see on asjakohane, et toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi, näidates ära ühtlasi viite vastavale Euroopa Komisjoni õigusaktile ja sättele;
- 8) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks ja järelevalve teostamiseks.

(2) RTK esitab taotluse rahuldamise otsuse toetuse taotlejale pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonna kaudu.

§ 16. Taotluse rahuldamata jätmise otsus

(1) RTK teeb pärast taotluste hindamist taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui:

- 1) taotluse menetlemisel selgub, et taotluses on esitatud teadvalt valeandmeid või ilmnevad asjaolud, mille tõttu taotlejat või taotlust ei oleks saanud nõuetele vastavaks tunnistada;
- 2) taotlus jääb taotluste hindamisel moodustunud pingereas väljapoole taotluste rahastamise eelarvet;
- 3) paragrahvi 14 lõikes 5 nimetatud taotleja ei ole nõus taotletava summa vähendamisega.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) toetuse taotleja nimi, aadress ja registrikood;
- 4) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 5) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 6) otsuse vaidlustamise kord.

(3) RTK esitab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonna kaudu.

§ 17. Toetuse väljamaksmise tingimused

(1) Toetuse maksmise eelduseks on §-s 15 nimetatud taotluse rahuldamise otsus ja §-s 5 sätestatud kulude abikõlblikkus. Kulu on toetuse maksmiseks abikõlblik, kui selle tekkimine on tõendatud.

(2) Toetus makstakse välja järgmistel tingimustel:

- 1) toetuse saaja esitab projektiga seotud kulude tekkimisel maksetaotluse koos toetatava tegevuse toimumist tõendava dokumendiga e-toetuse keskkonna kaudu mitte sagedamini kui kord kuus;
- 2) toetatava tegevuse toimumine ja tegeliku kulu tekkimine on tõendatud, kui kulu aluseks olev töö on vastu võetud või teenus kätte või kaup oma valdusesse või omandisse saadud ja see on tõendatav dokumendiga, muu hulgas arve, saatelehe, üleandmise-vastuvõtmise akti või sellesisulise kinnitusega;
- 3) tegelik kulu on tekkinud täies ulatuses projekti elluviimise perioodil.

(3) RTK kontrollib maksetaotluses esitatud kulude abikõlblikkust ja toetuse saaja kohustuste nõuetekohast täitmist 30 tööpäeva jooksul maksetaotluse saamisest arvates. Kui maksetaotluses on puudusi või kulude abikõlblikkuse üle otsustamiseks on vaja lisateavet, võib RTK pikendada maksetaotluse menetlemise tähtaega

puuduste kõrvaldamiseks või dokumentide või teabe esitamiseks antud aja võrra, teavitades sellest toetuse saajat.

(4) Lõppmakse tehakse pärast projekti tegevuste tõendamist lõpparuandega, mille toetuse saaja esitab RTK-le hiljemalt taotluse rahuldamise otsuses määratud projekti eluviimise perioodi lõppkuupäeval.

(5) RTK-l on õigus nõuda maksetaotluse kulude abikõlblikkuse kontrollimiseks täiendavaid dokumente.

5. peatükk

Toetuse saaja kohustused ja toetusele viitamine

§ 18. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja on kohustatud projekti ellu viima vastavalt esitatud taotlusele, taotluse rahuldamise otsusele ja õigusaktidele, sealhulgas:

1) küsima riigihanke korral, mille eeldatav maksumus jääb alla lihthanke piirmäära, kirjalikult kaks võrreldavat hinnapakkumust piisava kvalifikatsiooniga ettevõtjatelt ja esitama saadud hinnapakkumused nende küsimist tõendavate dokumentidega RTK-le koos sõlmitud lepinguga, kui hankelepingu käibemaksuta summa on suurem kui 20 000 eurot;

2) järgima hankijana riigihangete seaduses sätestatud korda ka juhul, kui ta ei ole avaliku sektori hankija riigihangete seaduse § 5 lõike 2 tähenduses;

3) vältima olukorda, kus tema tehingupartnerit (töövõtja, tarnija vms) võib pidada mingil põhjusel (sugulus ja hõimlus, seotus juriidiliste isikute kaudu vms) seotuks toetuse saaja või tema projektiga seotud ametiisikuga, ning sellise olukorra ilmnemisel teavitama sellest viivitamata RTK-d;

4) olema riigihanke väljakuulutamise korral tööde tellijaks ja sõlmima hankelepingu, mis sisaldab hoone rekonstrueerimise tegevust, ühe aasta jooksul taotluse rahuldamise otsusest arvates, välja arvatud juhul, kui hankelepingu sõlmimine on viibinud temast mitteoleneval põhjusel;

5) esitama koos kuludokumentidega RTK-le hankelepingu;

6) kasutama hoonet § 3 lõike 2 punktis 3 toodud viisil ja seda mitte võõrandama ilma RTK-d teavitamata vähemalt viis aastat projekti lõppemisest arvates;

7) võimaldama RTK-l ja tema nimetatud isikutel enne projekti teostamist, projekti elluviimise ajal ning viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates tutvuda kõigi toetuse saaja valduses olevate projektiga seotud dokumentidega, sealhulgas raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, millel on RTK hinnangul tähtsust toetuse nõuetekohase kasutamise hindamisel, ning tagama RTK-le õiguse toetuse saajaga samadel alustel tutvuda tööde tegija dokumentidega;

8) võimaldama RTK-l ja tema nimetatud isikutel tutvuda projekti elluviimisega ning pärast elluviimist projekti tulemiga kohapeal;

9) teavitama viivitamata RTK-d asjaoludest, mille tõttu taotluses esitatud projekti elluviimist mõjutavad andmed ja projekti abikõlblikkust, sealhulgas hoone kavandavat ja tegelikku kasutust mõjutavad andmed ei ole enam täielikud või õiged;

10) teavitama viivitamata RTK-d, kui ta on saanud, taotlenud või taotleb käesoleva projekti elluviimisega seotud kulude katmiseks toetust mõnest teisest allikast;

11) eristama oma raamatupidamises selgelt toetuse kasutamisega seotud kulud muudest kuludest, samuti neid kulusid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;

12) säilitama toetuse kasutamisega seotud dokumente vähemalt viis aastat projekti lõppemisest arvates ja riigiabi või vähese tähtsusega abi saamise korral kümme aastat abi saamisest arvates;

13) teavitama viivitamata RTK-d projekti elluviimise ajal ja viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti elluviimist või toetuse saaja võimet täita asja säilitamise, sihtotstarbelise kasutamise ning taotluses nimetatud eesmärkide saavutamise kohustust;

14) esitama kolme projektijärgse täisaasta kohta taotluse rahuldamise otsuses määratud tähtpäevadel struktuuritoetuste registri kaudu andmed rekonstrueeritud hoone energia tarbimismahtude, energiasäästu, kasvuhoonegaaside heite ja taastuvenergia tootmise kohta;

15) tagastama tagastamisele kuuluva toetuse tähtajaks.

§ 19. Toetusele viitamine

Projektiga seotud ehitustööde ajal tuleb projekti piirkonda üles panna töödest informeeriv tahvel, millel peab olema vähemalt:

1) projekti nimetus;

2) tööde teostaja;

3) valmimise tähtaeg;

4) lisainfo sõnastuses „Hoone energiatõhusamaks muutmist toetas Eesti riik”;

5) Rahandusministeeriumi logo.

6. peatükk

Lõpparuande esitamine

§ 20. Toetuse kasutamisega seotud teabe, dokumentide ja aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab RTK-le projekti lõpparuande hiljemalt toetuse rahuldamise otsuses määratud projekti elluviimise perioodi lõppkuupäeval.

(2) Lõpparuande ning sellega seotud teabe ja dokumendid esitab toetuse saaja esindusõiguslik isik e-toetuse keskkonna kaudu.

(3) Lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:

- 1) taotluse rahuldamise otsuses sätestatud üldandmed projekti kohta, sealhulgas toetuse saaja projekti nimi, projekti number ja hoone asukoht;
- 2) andmed projekti elluviimise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, riigihanked, väljamaksed, sealhulgas kasutatud toetuse summa ja projekti kogumaksumus, ning eesmärkide täitmine.

7. peatükk Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja toetuse tagasinõudmine

§ 21. Toetuse rahastamise otsuse muutmine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse RTK algatusel või toetuse saaja e-toetuse keskkonna kaudu esitatud sellekohase avalduse alusel.

(2) RTK-l on õigus keelduda toetuse saaja esitatud taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitatav muudatus:

- 1) ei ole kooskõlas projekti sisu ja eesmärkidega või seab kahtluse alla projekti oodatava tulemuse saavutamise;
- 2) ei ole kooskõlas käesolevas määruses esitatud nõuetega;
- 3) seab kahtluse alla projekti tegevuste lõpetamise hiljemalt §-s 4 nimetatud kuupäeval.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab RTK üldjuhul 30 kalendripäeva jooksul vastavasisulise taotluse RTK-le esitamisest arvates.

§ 22. Toetuse tagasinõudmine

(1) RTK nõuab toetuse osaliselt või täielikult tagasi viie aasta jooksul toetatava projekti lõppemisest arvates, kui:

- 1) ilmnevad asjaolud, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) kulu on abikõlbmatu;
- 3) toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine ei ole võimalik või projekti tegevuste tähtaegu ei ole järgitud;
- 5) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 6) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 7) toetust saanud hoonet ei kasutata § 3 lõike 2 punktis 3 toodud viisil vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates;
- 8) enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates on üle kümne protsendi hoone kōetavast pinnast kasutuseta kauem kui üks kuu kalendriaastas;
- 9) hoone omand või hoone valdus antakse kolmandatele isikutele enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates RTK-ga eelnevalt kooskõlastamata;
- 10) toetuse saaja on toetuse saamiseks nõutavad tingimused täitnud näiliselt, sealhulgas esitanud valeandmeid või mõjutanud toetuse saamist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil;
- 11) toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus;
- 12) haldur või kohus on prokurōrile või politseile esitanud pankrotiseaduse § 28 lõike 1 kohase teabe kriminaalmenetluse alustamise otsustamiseks.

(2) Lõike 1 punktis 12 nimetatud asjaolu ilmnemisel tehakse toetuse tagasinõudmise otsus kõrvaltingimusega, mille kohaselt jõustub toetuse tagasinõudmise otsus süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel.

(3) Toetuse tagasinõudmise otsust ei tehta järgmistel juhtudel:

- 1) puudus on võimalik kõrvaldada või kohustus või nõue ettekirjutuse täitmisega;
- 2) toetuse saaja on avastanud ja teavitanud RTK-d esimesel võimalusel e-toetuse keskkonna kaudu, et talle on hüvitatud abikõlbmatu tegevuse kulu, ning on tagastanud toetuse kümne tööpäeva jooksul RTK-d e-toetuse keskkonna kaudu edastatud toetuse tagastamise nõusoleku saamisest arvates;
- 3) rikkumisega hõlmatud toetatav tegevus on lõpetamisel toetuse saaja pankroti tõttu, mis ei ole seotud pettusega.

(4) Kui toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, nõutakse sõltuvalt rikkumise raskusest tagasi 5, 10, 25, 50 või 100 protsenti rikkumisega hõlmatud tegevuse toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui käesolevas paragrahvis on sätestatud teisiti.

(5) Kui toetuse saaja on eiranud toetusest teavitamise nõudeid selle tegevuse suhtes, mille kohta teavitamiskohustus kehtis, ja nimetatud nõuete hilisem täitmine ei ole võimalik, vähendatakse tegevusele eraldatud toetust kuni kolm protsenti.

(6) Kui tuvastatud abikõlbmatu kulu on seotud pettuse või kelmusega ning nimetatud kuriteo toimepanemise suhtes on süüdimõistev kohtuotsus jõustunud, nõutakse toetus tagasi täies mahus.

(7) Kui toetuse saaja ei taga viie aasta jooksul projekti lõppmakse tegemisest arvates projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimist või sihtotstarbelist kasutamist taotluses ning taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel või sooritab selle varaga tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule põhjendamatu eelise, vähendatakse toetuse summat proportsionaalselt ajaga, mille võrra on alates projekti lõpptähtpäevast vara puhul taotluse rahuldamise otsuse nõudeid rikutud.

(8) Kui ühes riigihankes või ostus tuvastatakse enam kui üks rikkumine, mille mõju ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, siis sama riigihanke või ostu erinevate rikkumiste korral rakendatakse suurimat toetuse tagasinõudmise määra.

(9) Toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisel vähendatakse taotluse rahuldamise otsuses kinnitatud projekti abikõlblikku eelarvet, sealhulgas toetuse summat. Kui vähendamise aluseks oleva kulu katteks on toetus välja makstud, märgitakse otsuses tagastamisele kuuluv toetuse summa.

(10) Kui toetuse tagasinõudmise otsuse alusel kuuluks tagasinõudmisele toetus suurusega kuni 1000 eurot, jäetakse toetuse tagasinõudmise otsus tegemata, välja arvatud juhul, kui tuvastatud abikõlbmatu kulu on seotud pettuse või kelmusega ja nimetatud kuriteo toimepanemise suhtes on süüdimõistev kohtuotsus jõustunud.

(11) Lõikes 9 nimetatud juhul vähendatakse projekti abikõlblike kulude eelarvet. Eelarve vähendamisest teavitab RTK toetuse saajat e-toetuse keskkonna kaudu.

(12) Kui toetuse tagasinõudmise otsusega vähendatakse kogu taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetust, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks.

(13) RTK peab toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuses toetuse tagasimaksmise määra põhjendama.

(14) Toetuse tagasinõudmise otsus saadetakse toetuse saajale e-toetuse keskkonna kaudu, mille kohta saadetakse teavitus toetuse saaja e-posti aadressile, või vajaduse korral haldusmenetluse seaduse 7. jaos sätestatud muul viisil.

(15) Toetuse saaja peab maksma toetuse tagasinõudmise otsuses nimetatud tagasimaksmisele kuuluva toetuse tagasi 60 kalendripäeva jooksul otsuse kehtima hakkamise päevast alates.

(16) Kui toetuse saaja on pannud toime riigihangete seaduse rikkumise, millel on riigihangete seaduse §-des 213–215 sätestatud väärteo tunnused, teavitab RTK sellest Rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonda.

8. peatükk

Andmete esitamine ja säilitamine

§ 23. Andmete esitamine riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile

RTK esitab andmed toetuse andmise kohta riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile vastavalt konkurentsiseaduse § 49²lõikele 3. Riigiabi või vähese tähtsusega abi andmise korral säilitatakse abi andmist tõendavaid dokumente kümme aastat viimase abi andmisest arvates.

[Lisa 1](#) Nõuded hoone energiaauditile

[Lisa 2](#) Hoonete energiatõhususe tööde projektide taotluste hindamiskriteeriumid [RT I, 06.06.2024, 2- jõust. 09.06.2024]